

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

بررسی رابطه بکارگیری روش های فعال (روش مشارکتی) توسط معلمان با افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

سیده صدیقه هاشمی دارابی^۱، مینا رمضان نژاد^۲، رضا میرعرب رضی^۳

^۱ کارشناسی ارشد، برنامه ریزی درسی، دانشگاه مازندران

آدرس پست الکترونیک

^۲ کارشناسی ارشد، برنامه ریزی درسی، دانشگاه مازندران

Ramzannezhad.teacher@gmail.com

^۳ استادیار، برنامه ریزی درسی، دانشگاه مازندران

r.mirarab@umz.ac.ir

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

چکیده:

پژوهش حاضر به بررسی رابطه بکارگیری روش های فعال تدریس^۱ توسط معلمان با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداخته است. روش پژوهش در این مطالعه از نوع توصیفی _ پیمایشی می باشد. جامعه آماری پژوهش شامل دانش آموزان پایه ششم شهرستان بهشهر در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ می باشد. حجم نمونه از طریق جدول کرجسی_ مورگان^۲ ۱۲۰ نفر می باشد و روش نمونه گیری به صورت تصادفی ساده می باشد. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته با روایی محاسبه شده و یایایی ۰/۸۰ می باشد. برای تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی سوالات پژوهش از آزمون اسپیرمن^۳ استفاده شده است. نتایج حاصله نشان داد که بین میزان پیشرفت تحصیلی دانش آموزان زمانی که از روش مشارکتی استفاده می شود نسبت به روش سنتی تفاوت معنادار برقرار است و رابطه مثبت میان پیشرفت تحصیلی و روش مشارکتی وجود دارد. بنابراین می توان اذعان نمود که روش تدریس مشارکتی می تواند به عنوان یک رویکرد مناسب در آموزش درس تفکر و پژوهش مورد استفاده قرار بگیرد و نقش ویژه ای در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشته باشد.

واژگان کلیدی:

روش تدریس فعال، روش مشارکتی، پیشرفت تحصیلی، تفکر و پژوهش، معلم، دانش آموزان

¹ Active teaching Method

² Krejcie and Morgan

³ Spearman

۱- مقدمه

۱- بیان مسئله

در عصر حاضر، تحولات گسترده و پیشرفت سریع در زمینه فناوری انسان را با مسائل متعدد مواجه کرده است که برای رو به شدن با آن‌ها نیازمند تصمیم به هنگام، سازگاری و حل مسائل پیچیده می‌باشیم (میردیکوند و همکاران، ۱۳۹۴). در این بین تعلیم و تربیت بخش مهمی از زندگی هر فرد را تشکیل می‌دهد که کمیت و کیفیت آن نقش مهمی را در آینده‌ی فرد ایفا می‌کند. لذا تعلیم و تربیت از مهمترین بخش‌های زندگی فرد است که به او تصمیم‌گیری درست و حل مسائل پیچیده را آموزش می‌دهد. یعنی هرچه یادگیری بهتر باشد، دانش‌آموزان نیز بهتر می‌توانند با مشکلات و مسائل متعدد پیرامون خود مواجه شوند. بر این اساس تعلیم و تربیت زیربنای توسعه هر کشور است و هر نظام آموزشی برای رسیدن به اهداف به یادگیری و پیشرفت تحصیلی می‌پردازد (اسدی، فائزی و پاشا، ۱۴۰۰).

با توجه به اهمیت یادگیری و پیشرفت تحصیلی در دنیای پیچیده‌ی امروز، نزدیک به یک قرن است که روانشناسان به صورت گسترده در تلاش برای شناسایی عوامل پیش‌بینی‌کننده پیشرفت تحصیلی می‌باشند (صادقی دیزج و همکاران، ۱۳۹۴). پیشرفت تحصیلی یعنی؛ برآورده شدن انتظار آموزشی، نزدیک شدن سازمان آموزش و پرورش به اهداف از پیش تعیین شده، افزایش میزان یادگیری، افزایش سطح نمرات و قبولی دانش‌آموزان در دروس و پایه تحصیلی (روح پرور، ۱۳۹۴). در هر نظام تعلیم و تربیت نیز، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان یکی از شاخص‌های موفقیت در فعالیت‌های علمی است. بنابراین دست یافتن به نتایج مثبت در زمینه تحصیل با شناسایی عوامل تاثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی می‌تواند منجر به پیشرفت همه جانبه دانش‌آموزان و جامعه گردد (صادقی دیزج و همکاران، ۱۳۹۴).

عوامل گوناگونی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان موثر است از جمله عواملی چون زمینه‌های خانوادگی، برنامه درسی، مواد آموزشی، زبان کاربردی، انگیزش‌های دانش‌آموزان، ادراک معلمان از توانایی کلاس، تحصیلات، رفتار و روش‌های آموزشی در یادگیری دانش‌آموزان نقش دارند. اما معلم با همه این امکانات با ارائه یک روش مناسب و مطلوب (روش‌های فعال تدریس) می‌تواند میزان کارایی همه عوامل اثرگذار را دو چندان کند. لذا نوع تدریس معلم در یادگیری نقش اساسی دارد (راسخی، ۱۳۹۷).

متأسفانه برخی معلمان در فرایند اجرا، اغلب با استفاده از شیوه‌های سنتی فرصت هرگونه اندیشیدن و خلاقیت را از دانش‌آموزان می‌گیرند لذا فقر فکری فراگیران را می‌توان نتیجه حاکمیت روش‌های سنتی تدریس دانست (احدیان، ۱۳۶۴؛ به نقل از حیدری، ۱۳۹۶). علی‌رغم تاکید بر روش‌های تدریس فعال بررسی تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که روش مورد استفاده در اغلب مدارس ایران، کشورهای در حال توسعه و حتی کشور‌های پیشرفته صنعتی مثل آمریکا، روش غیر فعال است و به یادگیری مطلوب در دانش‌آموزان منجر نمی‌شود (فضلی و جوادی، ۱۳۸۰). معلمان ایران نسبت به روش تدریس فعال نگرش مثبت دارند (اسفندیاری، ۱۳۹۶ و عباس زاده دربان، ۱۳۷۸ به نقل از فضلی و جوادی، ۱۳۸۰) اما در عمل، از روش‌های فعال استفاده نمی‌کنند و تنها ۴۴٪ از معلمان اطلاعات محدودی از روش تدریس فعال دارند (حیدری، ۱۳۹۶). عدم آگاهی آموزگاران و مدیران از مفهوم واقعی روش‌ها و فنون تدریس و اهمیت فراوان و توجه نداشتن به تحقق اهداف آموزشی، کمبودهای مالی معلمان و فقدان نظارت و راهنمایی متناسب در مدرسه و عدم ارزشیابی مطلوب، عوامل عدم بهره‌گیری از روش‌ها و فنون تدریس می‌باشد (رعیت رستمی، ۱۳۷۶ به نقل از علی پور و همکاران، ۱۳۹۴).

استفاده از روش‌های غیر فعال به یادگیری مطلوب در دانش‌آموزان منجر نمی‌شود (فضلی و جوادی، ۱۳۸۰). برای مقابله با این معضل آموزشی می‌توان از روش فعال بالخصوص روش مشارکتی استفاده کرد. در روش مشارکتی دانش‌آموزان فرصت کافی برای تعامل به سبب دستیابی به هدف مشترک را دارند. در این شیوه دانش‌آموزان می‌توانند مسائل را از دیدگاه خود توضیح دهند، ایده‌های خود را مطرح کنند و به استنباط جدید دست یابند (حبیبی کلپیر، ۱۳۹۶). در نتیجه با توجه به موارد فوق تجدید نظر در روش سنتی از سوی معلم ضرورت می‌یابد و روش تدریس مشارکتی یکی از استراتژی‌های مفید در رشد تفکر خلاق، تحلیل دقیق موضوع، یادگیری عمیق تر، قدرت حل مسئله و خلاقیت دانش‌آموزان می‌باشد (بدری گرگری، رضایی، جدی گرگری، ۱۳۹۰).

کتاب تفکر و پژوهش به تفکر و تعقل، پرورش خلاقیت و تربیت شهروندی می‌پردازد و پیوند نزدیکی با زندگی اجتماعی دارد و هدف آن پرورش انسان‌هایی اندیشمند و متفکر است (راهنمای برنامه درسی تفکر و پژوهش، ۱۳۹۱) اگر چنانچه معلمان از روش‌های مناسب و جذاب استفاده کنند می‌توانند این درس را به حوزه مورد علاقه دانش‌آموزان تبدیل کنند. لذا باید برنامه‌هایی برای آموزش تفکر کودکان طراحی کرد و در این بین استفاده از روش مشارکتی می‌تواند در درس تفکر و پژوهش در افزایش تفکر خلاق، نقادانه و مبتکرانه تاثیر داشته باشد (طهماسب زاده شیخ‌لار و نظری، ۱۳۹۸).

با توجه به موارد فوق یکی از عوامل تاثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی، بکارگیری روش‌های فعال تدریس توسط معلمان می‌باشد. مسئله‌ی پژوهش حاضر این است که چه رابطه‌ای بین بکارگیری روش‌های فعال تدریس توسط معلمان با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در درس تفکر و پژوهش

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

وجود دارد. جهت بررسی این هدف از روش توصیفی استفاده می شود. انتظار می رود در پایان پژوهش چگونگی بکارگیری روش های فعال تدریس توسط معلمان در مدارس در جهت پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بتوان تبیین کرد.

۲-۱ اهداف پژوهش

۱. مشخص کردن رابطه به کارگیری روش های فعال تدریس توسط معلمان با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس تفکر و پژوهش

۳-۱ سوال های پژوهش

۱. بکارگیری روش های فعال تدریس توسط معلمان باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس تفکر و پژوهش می شود؟

۴-۱ تعریف مفهومی و عملیاتی:

۴-۱-۱ تعریف مفهومی :

روش تدریس فعال : روش تدریس فعال به روشی اطلاق می شود دانش آموزان در فرایند یاددهی و یادگیری در کلاس و بیرون از کلاس مشارکت داشته و معلم به نقش هدایت کننده خود در این روش می پردازد (احدیان ، ۱۳۶۴ ؛ به نقل از راسخی ۱۳۹۷).

روش تدریس مشارکتی: یادگیری مشارکتی الگویی از یادگیری است که دانش آموزان در گروه های کوچک و نامتجانس از یکدیگر می آموزند (حقانی و رجالی، ۱۳۹۵).

پیشرفت تحصیلی : پیشرفت تحصیلی عبارت است از سنجش عملکرد یادگیرندگان و مقایسه ی نتایج حاصل با هدف های آموزشی از پیش تعیین شده ، به منظور تصمیم گیری در این باره که آیا فعالیت های آموزشی معلم و کوشش های یادگیری دانش آموزان یا دانشجویان به نتایج مطلوب انجامیده اند و به چه میزانی؟ (سیف ، ۱۳۸۵ ؛ به نقل از جلالیان ، ۱۳۹۲).

۴-۲-۱ تعریف عملیاتی:

روش تدریس فعال : منظور از روش تدریس فعال در پژوهش حاضر نمره ای است که دانش آموزان به سوالات ۱-۱۵ پرسشنامه محقق ساخته می دهند.

روش تدریس مشارکتی: روش تدریس مشارکتی یکی از روش هایی است که معلم در طول ۸ جلسه در تدریس درس تفکر و پژوهش اجرا خواهد کرد. در این روش دانش آموزان بصورت گروهی در گروه های سه الی ۵ نفری کار می کنند.

پیشرفت تحصیلی: منظور از پیشرفت تحصیلی در پژوهش حاضر نمره ایست که دانش آموزان به سوالات ۱۶-۳۰ پرسشنامه محقق ساخته می دهند.

۵-۱ پیشینه تحقیق

۵-۱-۱ مبانی نظری

روش های فعال تدریس:

سقراط نخستین کسی بود که به روش فعال تدریس توجه کرد. به نظر او دانش و معلومات در درون افراد نهفته است و باید آن را بیرون کشید. نباید اطلاعات را درون افراد انتقال داد. روش تدریس سقراط بر طرح پرسش های منظم، آوردن مثال برای پاسخ های غلط و تکرار مطالب به صورت مختلف بود.

ژان پیاژه ، دانشمند سوئیسی ، از جمله کسانی است که بیش از همه به اهمیت روش های فعال پی برد و به کارگیری آن ها را توصیه کرد. پیاژه که یکی از طرفداران رویکرد شناختی در تعلیم و تربیت است ، در نوشته های خود همواره بر فعالیت فراگیرنده در جریان یادگیری تاکید دارد . او می گوید « وقتی دانش آموز فعال نباشد ، یعنی در وضعیت کنش پذیر قرار داشته باشد ، به صرف شنیدن سخن دیگران چیزی یاد نمی گیرد ؛ شناخت هایی که فرد بدان نائل می شود ، حاصل درون سازی فعال اشیاء است »

ژان ژاک روسو ، دانشمند بزرگ فرانسوی از جمله کسانی است که در آموزش و یادگیری بر فعالیت فراگیر تاکید می کند و در نوشته های خود بسیار بدان اشاره کرده است ؛ روسو می گوید : « در امر آموزش ، خود دانش آموز باید فعالیت کند و کمک دیگران به او ، به گونه ای نباشد که همه چیز را

در اختیار او بگذارند و خودش هیچ تلاشی برای یافتن پاسخ نداشته باشد «؛ او می گوید: «پر کردن ذهن کودکان از مطالب که با فکر شان متناسب نیست، موجب می شود آن ها مطالب را طوطی وار تکرار کنند» (صالحی، نیاز آذری و معتمدی تلاوکی، ۱۳۸۸).

رویکرد های فعال در تدریس عبارتند از:

الف: رویکرد تدریس فعال از دیدگاه برونر (رویکرد اکتشافی): از نظر وی یادگیری اکتشافی آن نوعی یادگیری است که در آن موضوع درسی به شکل نهایی اش به دانش آموز ارائه نمی شود بلکه مستلزم سازماندهی مطالب توسط یادگیرنده است. این سازماندهی هنگامی صورت می پذیرد که فرد بتواند ارتباط میان اجزاء اطلاعات را درک و کشف کند. فرایند درک تفاوت ها و تشابهات (ارتباط میان اجزاء اطلاعات) را دستیابی به ساخت شناختی گویند.

ب: رویکرد تدریس فعال از دیدگاه دیویی (رویکرد پژوهش): پژوهش به گام ها و مراحل بالاتری از اکتشاف اشاره می کند که در آن یادگیرنده با قوانین علمی و منطقی که برای بررسی عقاید و ایده های ضروری هستند آشنا می شود. پژوهش نوعی "ساخت ذهنی" است، که هدف آن هدایت و ایجاد حرکت گام به گام دانش آموز از فرضیه به جمع آوری اطلاعات، بررسی، تعمیم و ... می باشد.

پ: رویکرد تدریس فعال از دیدگاه آزیبل (رویکرد عرضه مطالب یا پیش سازماندهنده): یادگیری پذیرای آزیبل که در آن نحوه ارائه اطلاعات به ذهن دانش آموز و مشارکت فعال آشکار یا پنهان وی در امر یادگیری از اهمیت زیادی برخوردار است، بدلیل تاکید وی که بر ایجاد ارتباط میان اطلاعات جدید و اطلاعات قبلی یادگیرنده می کند، در زمره روشهای فعال قرار می گیرد (فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۵).

روش تدریس مشارکتی:

روش تدریس مشارکتی جزو خانواده ی الگوهای اجتماعی است که در این الگو دانش آموزان با الگوی مشارکتی تکالیف گروهی را انجام می دهند. به عقیده اسلاوین دو عنصر انگیزه مشترک و کار تعاونی در این الگو وجود دارد و دف ان رسیدن به یک نتیجه مشترک استو در این الگو دانش آموز هم بصورت فردی و هم گروهی به موفقیت دست می یابد. از فواید این الگو افزایش اعتماد به نفس دانش آموزان، تسلط بر مطالب و کسب نمره بهتر در آزمون هاست (صفوی، ۱۳۹۰).

پیشرفت تحصیلی:

از پیشرفت تحصیلی تعریف های متعددی آمده است مانند؛ پیشرفت تحصیلی به توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشی است. اطلاق می شود که به وسیله ی آزمون های فراگیر استاندارد شده یا آزمون های معلم ساخته اندازه گیری می شود (نویدی، ۱۳۸۲؛ به نقل از دلیر ناصر و حسینی نسبت؛ ۱۳۹۴) یا در تعریف دیگر اینگونه آمده است: چنان که آموخته های آموزشی فرد در یک درس خاص متناسب با توان و استعداد های بالقوه او باشد یا آموخته های فرد متناسب با توان و استعداد وی بوده، در یادگیری فاصله ای بین توان بالقوه و بالفعل او نباشد، می توانیم بگوییم که دانش آموز به پیشرفت تحصیلی نائل گردیده است (قاسمی نوشاد و همکاران، ۱۳۹۰؛ به نقل از حیدری، ۱۳۹۶). عوامل مختلفی مانند خانواده، محیط، زندگی، مدرسه، برنامه های آموزشی اختصاص یافته می تواند بر پیشرفت تحصیلی تاثیر داشته باشد.

۲-۵-۱ پیشینه پژوهشی

پژوهشی توسط صالحی، نیاز آذری و معتمدی تلاوکی، (۱۳۸۸) با هدف "بررسی تاثیر روش های فعال تدریس بر پیشرفت سواد خواندن دانش آموزان پایه های چهارم و پنجم ابتدایی استان مازندران" انجام گشت. نتایج نشان می دهد روش های فعال تدریس در پیشرفت سواد خواندن متن ادبی و اطلاعاتی دانش آموزان پایه های چهارم و پنجم ابتدایی که بر اساس روش های فعال تدریس آموزش دیده اند تفاوت معناداری وجود ندارد. پژوهشی توسط میردیریکوند و همکاران، (۱۳۹۴) با عنوان "میزان اثربخشی روش تدریس فعال همیاری بر پیشرفت تحصیل دو گروه از دانش آموزان دختر دوره ی راهنمایی تحصیلی ناحیه یک شهر اراک" انجام شده است. نتایج حاصل نشان داد تفاوت معناداری بین سطح پیشرفت تحصیلی دانش آموزان گروه همیاری و سخنرانی وجود دارد. به بیان دیگر دانش آموزانی که با روش همیاری آموزش دیده بودند از سطح پیشرفت تحصیلی بسیار بالاتری برخوردار بودند.

طبق پژوهشی که توسط حضرتی (۱۳۹۶) با هدف "بررسی تاثیر روش های تدریس فعال بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس علوم تجربی" انجام گرفته است نشان داده شده است که روش تدریس فعال در مقایسه با روش تدریس سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان موثر است.

همچنین طبق پژوهش یزدیان پور، یوسفی، حقانی (۱۳۸۸) با عنوان "بررسی تاثیر آموزش از طریق یک پروژه و به طور مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس آمار و مدل سازی" انجام گرفته است. نتایج نشان داد که بین دو گروه گواه و آزمایش اختلاف معنادار آماری وجود دارد، بدین معنا که دانش آموزانی که به طور پروژه ای- مشارکتی آموزش دیده بودند نسب به گروهی که به طور سنتی آموزش دیده بودند از پیشرفت تحصیلی بالاتری برخوردار بودند.

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

در پژوهشی که توسط حمزه لو (۱۳۹۵) با عنوان "بررسی تاثیر روش های فعال بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس علوم تجربی" انجام گرفته است، نتایج پژوهش حاکی از آن است که روش تدریس فعال در مقایسه با روش تدریس سنتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان موثر است. پژوهشی توسط گوکارت^۴ و همکاران (۲۰۱۲) با هدف "بررسی اثرات روش یادگیری مشارکتی و روش یادگیری مشارکتی و روش یادگیری مشترک در دستیابی به دانش آموزان کلاس نهم در درس ریاضی" انجام شده است. نتایج نشان داد که بین سطوح موفقیت بین گروه تجربی که در آن یادگیری با هم به کار گرفته شد و گروه کنترل که در آن روش های سنتی آموزش به کار گرفته شد تفاوت معناداری وجود دارد. کالدیریم و تاوسنلی^۵ (۲۰۱۸) پژوهشی با عنوان "تعیین تاثیر رویکرد یادگیری مشارکتی بر موفقیت تحصیلی دانش آموزان در دوره های ترکیه در ترکیه" انجام گشت. نتایج نشان داد که رویکرد یادگیری مشارکتی تاثیر مثبتی بر موفقیت تحصیلی دانش آموزان در دوره های ترکیه در مقایسه با روش های سنتی دارد.

امامی ریزی، نجف پور و میر شاه جعفری^۶ (۲۰۱۲) با هدف "بررسی اثربخشی استفاده از روش تدریس فعال در مفاهیم مذهبی دانش آموزان کلاس دوم در مدارس زرین شهر" انجام شد که نشان داده است پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی که با تدریس روش فعال یاد می گیرند نسبت به دانش آموزانی که با تدریس غیر فعال یاد گیرند، بیشتر است.

۲- روش شناسی:

۱- روش تحقیق

باتوجه به اینکه پژوهش حاضر به بررسی رابطه به کارگیری روش های تدریس فعال (روش مشارکتی) توسط معلمان با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان می پردازد؛ بنابراین پژوهش حاضر از نوع توصیفی- پیمایشی می باشد.

۲- ابزار اندازه گیری

پرسشنامه: در پژوهش حاضر جهت گردآوری داده های مورد نیاز از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شده است. این پرسشنامه شامل ۳۰ گویه می باشد که با مقیاس پنج درجه ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) طراحی شده که سوال ۱۵-۱ روش های فعال تدریس و ۱۶-۳۰ پیشرفت تحصیلی را می سنجد. پایایی پرسشنامه محقق ساخته حاضر برابر با ۰/۸۰ می باشد و روایی آن توسط اساتید تأیید گشته است.

۳- جامعه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر دانش آموزان دختر پایه ششم شهرستان بهشهر می باشد که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مشغول به تحصیل می باشند.

۴- حجم نمونه و روش نمونه گیری

نمونه گیری با توجه به روش پژوهش از میان مدارس مقطع ابتدایی شهرستان بهشهر انجام گردید. بدین ترتیب که پس از شناسایی مدارس مذکور به صورت تصادفی دوازده (۱۲) مدرسه از بین آنها انتخاب گردید. در این تحقیق نمونه از بین جامعه مورد مطالعه ۱۲۰ نفر می باشد.

۵- تحلیل داده ها

تجزیه و تحلیل توصیفی:

جدول ۱- آزمون های توصیفی (میانگین، میانه، مد) شاخص های پژوهش

پیشرفت تحصیلی	روش تدریس فعال	تعداد معتبر
120	120	

⁴ Gokkurt

⁵ Kaldirim and Tavsanli

⁶ Emamirizi, Nagafpour and Mir shah jafari

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

از دست رفته	0	0
میانگین	37.2000	29.7333
میانه	35.0000	29.5000
مد	35.00	33.00

در این بخش به بررسی میانگین هریک از متغیرهای پژوهش حاضر پرداخته شده است که نتایج را در جدول فوق ملاحظه می کنید.

تجزیه و تحلیل استنباطی

جدول شماره 2 - آمار استنباطی و پاسخ به سوالات پژوهش

Correlations

		روش های تدریس فعال	پیشرفت تحصیلی
Spearman's rho روش های تدریس فعال	Correlation Coefficient	1.000	.358
	Sig. (2-tailed)	.	.032
	N	120	120
پیشرفت تحصیلی	Correlation Coefficient	.358	1.000
	Sig. (2-tailed)	.032	.
	N	120	120

**** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).**

۳- بحث درباره یافته ها

طبق موارد فوق مقدار سطح معناداری در آزمون اسپیرمن برای روش فعال تدریس و افزایش پیشرفت تحصیلی ۰/۰۳۲ می باشد که نشان می دهد بین روش های فعال تدریس و افزایش پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. لذا می توان گفت روش تدریس فعال می تواند باعث افزایش پیشرفت تحصیلی بشود و جهت پیشبرد اهداف تعلیم و تربیت می توان از روش تدریس فعال مدد جست.

۴- نتیجه گیری

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

آموزش به شیوه فعال جنبه کاربردی علوم را مد نظر قرار داده است یعنی فراگیران باید در یادگیری به درجه ای برسند تا بتوانند از یافته های خود در مسائل جدید زندگی استفاده نمایند. به عبارت دیگر، علمی که فقط در حد محفوظات باشد و چند صباحی دیگر از بین برود ارزش ندارد. لذا باید در آموزش، چگونه تفکر کردن را به دانش آموزان آموخت نه اینکه دانش آموزان بدون زحمت سوال و جواب هر قسمت را بخوانند و مطلب را صرفا حفظ کنند؛ در این صورت یادگیری طوطی وار اتفاق می افتد. یادگیری که بدون زحمت و سطحی به دست آید بزودی نیز از بین می رود و فراموش می شود. هر چه یادگیری عمیق تر و دقیق تر صورت پذیرد لذت یادگیری نیز افزایش می یابد و به راحتی نیز فراموش نمی شود. در یادگیری به روش فعال زمینه ای در کلاس ایجاد می شود تا دانش آموزان مسائل مورد نظر را از منظر دیگر دوستان خود ببینند و با نظرات و دیدگاه های دیگران آشنا شود. مهارت هایی که از این طریق حاصل می شوند به عنوان مهارت های یادگیری مستمر و مادام العمر، همیشگی و پایدار به موارد مشابه تعمیم می یابند و در یادگیری های بعدی مورد استفاده قرار می گیرند. در این روش ها معلم در نقش یک راهنما و تسهیل کننده امر یادگیری ظاهر می شود. او به دانش آموزان خود کمک می کند تا به مرور به یادگیری خود راهبر و خود ارزشیابی مبدل شوند. لذا این روش باعث می شود دانش آموزان در کنار کسب دانش ها و مهارت ها های یادگیری به مرور نسبت به علم آموزی نگرش های مثبتی پیدا کنند و باعث پیشرفت دانش آموزان در امر یادگیری می شود.

منابع

- اسدی، زهرا؛ فائزی، الهه؛ پاشا، مهدی(۱۴۰۰). رابطه بین فضای آموزشی و پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان. تهران: اولین کنفرانس ملی مدیریت، روانشناسی و علوم رفتاری
- بدری گرگری، رحیم؛ رضایی، اکبر؛ جدی گرگری، جواد(۱۳۹۰). مقایسه تاثیر روش تدریس مبتنی بر تفکر فعال (روش مشارکتی) و روش تدریس سنتی در یادگیری درس مطالعات اجتماعی دانش آموزان پسر. *آموزش و ارزشیابی علوم تربیتی*. ۱۶(۳): ۱۲۰-۱۰۷
- جلالیان راد، حمیده(۱۳۹۲). بررسی تاثیر روش تدریس مبتنی بر زیبایی شناسی در پیشرفت تحصیلی درس علوم دانش آموزان پایه پنجم دبستان های شهرستان بابلسر: دانشگاه مازندران.
- حضرتی، عباس(۱۳۹۶). بررسی تاثیر روش های تدریس فعال بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر دوره دوم ابتدایی شهر اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد.
- حمزه لو، زهره(۱۳۹۵). بررسی تاثیر روش های تدریس فعال بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس علوم تجربی دختر دوره های چهارم تا ششم ابتدایی شهرستان خوی: دانشگاه فرهنگیان علامه طباطبایی.
- حیدری، نورالدین(۱۳۹۶). شاخصه های مهم در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان « مطالعه ای مورد پژوهانه درباره دانش فراشناختی و راهبردهای یادگیری ». *فصلنامه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*. ۳(۲): ۶۷-۵۳
- دلیر ناصر، نرگس؛ حسینی نسب، سید داوود(۱۳۹۴). بررسی مقایسه ای پیشرفت تحصیلی و انگیزه پیشرفت در دانش آموزان ابتدایی مدارس و هوشمند شهر تبریز. *نشریه علمی پژوهشی آموزش و ارزشیابی*. ۸(۲۹): ۴۲-۳۱
- راسخی، سکینه(۱۳۹۷). رابطه روش های فعال تدریس و وسایل آموزشی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان. *فصلنامه مطالعات مدیریت و حسابداری*. ۴(۲): ۱۷۶-۱۶۶
- ساعتچی، محمود؛ کامکاری، کامبیز؛ عسکریان، مهناز(۱۳۸۴). *آزمون های روان شناختی*. تهران: ویرایش شعبانی، حسن(۱۳۸۵). *مهارت های آموزشی روش ها و فنون درسی*. تهران: سمت
- صادقی، الناز؛ حسینی نسب، سید داوود؛ عسکریان، فریبا؛ شیرعلی پور، اصغر؛ مقصودی، محمدرضا(۱۳۹۳). فراتحلیل اثربخشی روش های تدریس فعال در عملکرد تحصیلی دانش آموزان ایرانی؛ یک مطالعه موردی ساختار یافته. *فصلنامه روان شناسی تربیتی*. ۱۱(۳۵): ۱۷۹-۱۰۴
- صالحی، محمد؛ نیاز آذری، کیومرث؛ معتمدی تالوکی، محمدتقی(۱۳۸۸). تاثیر روش های فعال تدریس بر پیشرفت خواندن دانش آموزان پایه های چهارم و پنجم ابتدایی استان مازندران. *فصلنامه نوآوری های آموزشی*. ۸(۳۲): ۹۷-۶۰
- علی پور، حسن؛ عباس زاده، علی؛ زارعی؛ محمود؛ مهدی زاده، حافظ؛ اصغری، صیاد(۱۳۹۴). بررسی مشکلات بکارگیری روش های فعال تدریس توسط معلمان دوره ابتدایی (مطالعه موردی شهرستان هوراند): دومین کنگره سراسری فناوری های نوین ایران
- فتحی واجارگاه، کوروش(۱۳۸۶). *اصول برنامه ریزی درسی*. تهران: ایران زمین

کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

National Conference on Applied Studies in Education Processes

فضلی ، رخساره ؛ جوادی ، محمد جعفر (۱۳۸۰). بررسی مقایسه ای تاثیر روش تدریس فعال و غیر فعال بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس تعلیمات اجتماعی . فصلنامه تعلیم و تربیت. ۳(۲): ۶۷-۷۸

میردربکوند ، فیروز ؛ حاجی حسین نژاد ، غلامرضا ؛ علی عسکری ، مجید ؛ ادیب منش ، مرزبان (۱۳۹۴). بررسی تاثیر روش تدریس فعال بر عملکرد تحصیلی دانش آموزان در درس علوم پایه سوم راهنمایی شهر اندیمشک . پژوهش در برنامه ریزی. ۱۲(۲۰): ۱۳۳-۱۴۴

یزدیان پور ، ندا ؛ یوسفی ، علیرضا ؛ حقانی ، فریبا (۱۳۸۸). تاثیر آموزشی به روش پروژه ای و مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر سوم تجربی فولاد شهر در درس آمار و مدل سازی. پژوهش در برنامه ریزی درسی. ۱(۲۲): ۸۵-۹۸

Gokkurt,Burcin; Dunder,Safa; Soylu,Yasin; Akgen,Levent (2012) procedia_social and Behavioral Sciences _ the effects of learning together technique which is based on cooperative learning on students achievement in mathematics class: 46(2012):3431-3434

Emamiriz,Cobra; Najafpour,Mojtaba; Mirshah Jafari,Ebrahim(2013).procedia_social and Behavioral Sciences. the effect of the Active teaching Method on the academic achievement in the Religious concepts. 83(2013):204_207

Kaldirim,Abdullah; Feruk,Omer; Tavsanli(2018) the effect of collaborative learning approach on students academic achievement in Turkish courses in Turkey :a mete_analysis study. procedia-social and Behavioral Sciences.67:178-184